

DOMAS VELICKA

GYVENIMO KELIU

Premijuotoji knyga jaunimui

Tokia antraštė (Gyvenimo keliu) knygynų prekyliuose ką tik atsirado nauja knyga, kurios autorius — Bronius Zumeris — dar nedaugeliui kam tegirdėtas, o ir pati literatūros rūšis, kuriai ši knyga priskirta, mūsų originalinėje literatūroje beveik nauja. Be Alfo Sušinsko, šioje srityje niekas daugiau, regis, iš mūsų ir nėra reiškėjęs. Todėl tokių veikalų trūkumą mes jautėme ir tebejaudame.

Neturėdami savų autorių, mes visą laiką tenkinomės verstiniiais šios rūšies veikalais. Šmogaus asmenybės formavimo srityje savo raštams mums didžiai yra pasitarnavę O. S. Marden, S. Smiles ir T. Toth. Ne be jų paskatos, žinoma, yra atsiradusi ir čia minima Br. Zumerio knyga "Gyvenimo keliu".

Kad nepalikime tik kaulai ir raumenys.

Žmogaus asmenybės ugdymo problema buvo ir pasilikis svarbi visada. "Šimtas penkisdešimt metų raumenų ir kaulai — tai dar ne visas žmogus!" — yra nesugriaujamas O. S. Mardeno dėsni, galiojantis visiems laikams ir visoms tautoms. G. mums, nūdien išblaškytiems po švėtimus kraštus, toji problema turėtų virsti visų rūpesčiu, kad nepalikime tik kaulai ir raumenys...

Ar tas nelauktai skubus prisitaikymas prie švėtimybių, net pavardėmis, nėra mūsų asmenybės menkumo požymis? Ne austalai, ne amerikiečiai yra kalti dėl mūsų skubaus nykimo, o tik mūsų pačių asmenybės menkumas yra to nykimo pagrindinė priežastis.

Menkybės kelias
Tvirtos asmenybės žmogus ir švėtimoje visuomenėje dvasi-

Bronius Zumeris

Tokioj tad aplinkoj čia tenka užsiminti apie Br. Zumerio knygą, kuri dėl to ne tik šiltai sutinkama, bet kaip reta viešnia, atžymėta ir specialia jaunimo literatūros 500 dolerių premija, kurios mecenatas yra kun. dr. Juozas Prunskis.

Puikiai visi žinome įtakingo gyvyjo žodžio reikšmę gyvenime, o juo labiau auklėjime, tik, deja, ne visiems mums vieno-

žodin įlieti, o dar sunkiau tai padaryti rašytame auklėjama me žodyje. Tuo požiūriu vertinant Br. Zumerio knygą, tektų tik trumpai pastebėti, kad auto riuš rašyto žodžio reikšmės nesugadino. Įtakos dvasij savo žo din jis lieja ne didaktiniais pamokymais, bet patraukiančiais, vietomis skaitytąjį elektrizuojančiais realaus gyvenimo pa vyzdžiais, kuriuose vykusiai su spindi žmogaus dvasinė didybė. Knygoje sudėti didžiųjų asmeny bių pavyzdžiai yra daugeliui ži nomi. Kad tie vietomis apnešio ti pavyzdžiai įžautų naujos jė gos, kad jie įtikinamai prabiltu i skaitytąjį, juos reikia įfor minti atitinkamoje mintyje, o minčiai reikia duoti stilių arba sugestijų žodį. Čia Zumeriui vargu kas prikiština. Todėl visi asmenybinių pavyzdžių pakankamai kaitina autoriaus veda mąją mintį ir kuria neabejoja mą įtaką. Yra, tiesa, viena kita viltelė, kur dėl autoriaus kaiku rių tezių nekritiškumo, toji min ties įtaka, gaila, turės kiek su silpnėti.

Prilygsta įtakingajai
O. Mardeno plunksnai

Tų vedamųjų minčių, arba temų, kurios sudaro atskirus šios knygos skyrelius, čia yra per 30. Skyreliai nedideli — po 3-4 psl., tarytum skubančiam skaitytajui pritaikyti. Todėl ir trumpiausiais laiko tarpais ši knyga gali būti greitai perskaitoma. O perskačius, kai kuriuos skyrelius dar norisi iš nau jo pavartyti.

Savo žodžio sugestyvumu, o taip pat ir pasaulėžiūrinio platumo geriausiais pasisekais tenka laikyti Nemirtingasis skulptorius, Mažoji skruzdėlė, Talentas, Stebuklingoji lazdelė ir dar vienas kitas skyrelis, kurie prilygsta įtakingajai O. S. Mardeno plunksnai.

Bronius Zumeris, Gyvenimo keliu. Mintys jaunimui. Saleziečių leidinys ir spauda. Castelnuovo Don Bosco, 1956. Tiražas 1000 egz. Kaina \$2.

ar mažiau akademinis klausimas. Tačiau jeigu jau kartą toki klausimą iškėlėte, tai reikia pripažinti, kad "Kananėlė" turi simbolinę prasmę (Pabrėžiama taip pat ir psichologinis bei nuotaikos aspektas, todėl drama tai tiktytų ir kamerninės psichologinės dramos šablono). Jūs sim bolis, išreikštas pačiam dramos pavadinime, šiuo atveju turėtų atlikti grožį ir gerį, kuris, kaip dramos veikėjo Juozapo patirtis rodo, kartais yra nepasiekiamas dėl vyraujančių gyvenime tradicijų ir susidėsusių aplinkybių.

Tiesa, pats paukštis kanarėlė (daug kam paprasta kanarka) nėra jau toks nepaprastas paukštis, kurį galėtume pavadinti grožio ar gerio simboliu. Tačiau Juozapui, paprastam, naiviam, ir gana primityviam kaimo elgetai, kanarėlė yra didelis dyvas. Todėl Juozapo charakteris ir jo galvosena reikia žvelgti iš jo paties taško. Tada prasmingesnė bus ir jo tragedija (nors ir ne be komiško elementų): savos, nors ir primityvios, tačiau gana sveikos pasaulėžiūros bei galvosenos Juozapo tylus "maistas" prieš laikinąsias vyraujančias pažiūras, jo laikinas triumfas ir, pagaliau, neišvengiamas žlugimas, nejuoim pasidavus toms pačioms pažiūroms ir tradicijoms, kurias jis tik ką buvo paneigęs ir kurios jam yra organiškai švėtimos.

Salia šios, sakykime ideologinės krizės, Juozapą ištinka ir grynai asmeniškai, iš dalies ironiškas smūgis, kurio jis pats nemato ir nejaucia, — to nejuo kūs liudininkai tėra tik jo prie

Leonardas Žitkevičius

PLANAI IR SAPNAI

Dirbam — planuoju, miegam — sapnuoju.
Kalame sau likimus:
Norime — verkiame, norim — dainuojame,
Viskas priklauso nuo mūsų.

Vienas vaitoja, kitas kvatoja, —
Niekas nebūna ramus.
Jei nusilaužiam ranką ar koją,
Tai tik priklauso nuo mūsų.

Smunkam ir kylam, degam ir svylam.
Kas apskakys tuos jausmus!
Vardan veinybės partijom skylam.
Niekas neperskiria mus.

Ant kojų batai, po kojų ratai
Neša tolyn mus linksmus.
Saukia ir kaukia mums aparatai:
Viskas priklauso nuo mūsų!

Viskas nuo mūsų, broliai, priklauso!
Vien tik tai sauso niekas neklauso.

KAM LIETI AŠARAS, JEI GERAS PAŠARAS

Prezidentas moka šypsočius.
Prezidentui šypsočius reikia,
Nors pasaulis bausis ir besotis
Ir namie reikali susidraikę.

Jis linksmas. Ir mums linksmoka
Jo žvilgsnis mums veikia.
Amerika verkti nemoka
Ir negali, nes juoktis reikia.

teliai elgetos ir, žinoma, žiūrovai! Pasiekęs žiūrovus, šiuo klausimu ir noriu baigti, nes manau, kad skaitytojui, kurie atsilankys į spektaklį, norės susidaryti savo nuomonę ir pajieškoti savos interpretacijos. Todėl autoriui nedera užbėgti už akių.

— Su kokiomis priemonėmis susiduria lietuvių dramaturgas?

— Jeigu turite galvoje grynai kūrybines problemas (tematiką, jos išreiškimą dramatinėje forma, kompoziciją ir t.t.), tai tokiu atveju lietuvių, kaip ir kiekvienas kitas laisvame krašte gyvenęs dramaturgas, visų pirma savaime susiduria su bendrosios dramos meno problemomis. Čia tautybė labai mažai tereikš. Salia to, kiekvienos tautos kultūrinė bei visuomeninė aplinka stato specifines problemas, kurių vienas ar kitoks sprendimas bei meninis išreiškimas ir sudaro tautinės literatūros (tuo pačiu ir dramos) veidą. Mes, esame prapadę tiesioginėmis ryšiais su savo tauta — gyvename emigracijoje, kuri gimdo specifines kūrybines problemas, dažniausiai veikiančias neigiamai meninio lygio atžvilgiu. Svarbiausia ty problemų, man regis, yra šioji: kūrybingumas ima palengva nustoti tikrojo kūrybingumo. Vienas šioje padėtyje geriau sugeba išsilaikyti, kitas — prasčiau, tas pats ir su dramaturgais.

Jeigu tačiau kalbate apie problemas, su kuriomis lietuvių dramaturgas susiduria, norėdamas perduoti savo kūrinių visuomenei, tai jau svarbiausia yra štai kokia.

Drama, išskyrus specialiai skaičiuotiną dramą, yra rašoma scenai. Tokia jos esminė paskirtis. Todėl dramos tik tekstas tai lyg sakysime, simfoninės muzikos kūrinys partitūroje (ant popierio). Muziką reikia girdėti, dramą — girdėti ir matyti. O tam reikalinga teatras. Deja, pastovaus profesinio teatro vis dar neturime. Tiesa, džiugina kai kurių, daugiausia čekaginių, teatrų iniciatyva ir pasiekti rezultatai. Tačiau to, deja, negana.

— Ko Jūs lauktumėte iš lietuvių teatro ir aktorių tremtyje?

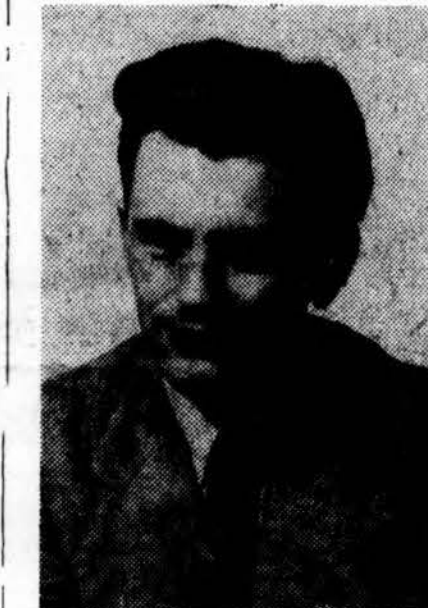
— Atsakymas, tikriausiai išvada to, ką tik sakiau, yra paprastas: pastovaus ir darbingo profesinio lietuviško teatro. Žinia, reikalaujama to vien tik iš aktorių bei, apskritai, teatrų, būtų netikslu. Teatras yra gana sudėtinga institucija, kurios, ypač mūsų sąlygose, lengvai greitai nepasiekiamas. Čia reikia nuosirdaus teatrų ir visuomenės (gal bent draumenės?) bendradarbiavimo ir sunkaus darbo. Apie tai, tiesa, jau nemaža rašyta ir kalbėta, tačiau to teatro kaip nėra, taip ir nėra. Kodėl — sunku patariaus veikiančias neigiamai meninio lygio atžvilgiu. Svarbiausia ty problemų, man regis, yra šioji: kūrybingumas ima palengva nustoti tikrojo kūrybingumo. Vienas šioje padėtyje geriau sugeba išsilaikyti, kitas — prasčiau, tas pats ir su dramaturgais.

— Koksai repertuaras Jūsų nuomone būtų tinkamiausias lietuvių spektakliams?

— Nėra visai tikslu kalbėti apie repertuarą, kol neturim pastovaus profesinio teatro, t. y.

tokio teatro, kuris galėtų turėti repertuarą. Gi privacia iniciatyva per metus sufengtas vienas ar kitas spektaklis dar, toli gražu, nesudaro repertuaro. Tačiau sakykim, kad toks teatras pagaliau įsikuria arba bent privati iniciatyva gerokai pagyvėja. Sakykim, kad repertuaras, nors ir ribotas, yra galimas. Tokiu atveju ji turėtų sudaryti savo ir kitataučių autorių veiklai. Ypatingas dėmesys turėtų būti kreipiamas į savuosius. Tai nėra koks reikšmingas patriotizmas: taip daroma visur, taip ir mes privalome elgtis.

Tiesa, kai kas gali pastebėti, kad bėgpa, sakykime, pranciūzams ar amerikiečiams remtis savu repertuaru — jie turi iš ko pasirinkti. Tai tiesa. Tačiau tuhim neužmiršti, kad vienas svarbiausių savo teatro uždavinių yra lietuviško repertuaro išugdyimas. Tai teatras gali pasiekti, — žinoma, kūrybingai bendradarbiaujant patiems dramaturgams, — išvesdamas scenon naujus kūrinius. Be to, laikas nuo laiko reikia atgaivinti ir mūsų geresniais anksčiau parašytas dramas. Tačiau joki būdu nesigriebti tokių, kurios savo dienas atgyveno, t. y. ne grįžti į "kluono spektaklių" gaidynę (nors ji ir garbinga) bei jai panašų repertuarą ir meninį lygį.

Kostas Astrauskas

Tiesa, naujai parašyta drama dar savaime nereikšia pakankamai augsto lygio. Ir iš naujųjų reikia daryti atranką. Pasirinkimas gal ir nėra didelis. Tačiau jis padidės, jeigu tarp teatro ir dramaturgo bus tampresnis ryšys. Kita vertus, kiekvienas naujos dramos pastatymas yra meninė ir finansinė rizika. Tačiau jos nereikėtų per daug baidytis: kartą pasiseks, kitą — ne, bet palengva vis bus žengiami į priekį. Pagaliau, jokia tauta ne išsiugdę savo dramaturgijos vien tik pasisekimais; neišsiugdę jos ir rankraščiais dūlinčiais stalčiuose.

Salia savo dramos, nemaža repertuaro dalis turėtų būti skirta ir kitataučių veikalams. Čia pasirinkimo stoka teatralai tikrai negali skųstis. Tad šiuo atveju viskas priklauso nuo meninio lygio ir skonio.

— Jūs šiuo metu rašote disertaciją apie J. Bilūną. Kokius naujesnius dalykus Jums šioje srityje pavyko užtikti?

— Didžiąją disertacijos dalį sudaro Jurgio Saulio archyve (dabar Pennsylvanijos universiteto bibliotekoje) esančios J. Bilūno ar jį liečiančios medžiagos kritiškas leidimas. Toji medžiaga duoda šiek tiek naujų biografinių ir literatūrinio svarstymo duomenų, o kai kuriuos, jau anksčiau žinomus, gerokai papildo. Plačiau šiuo klausimu čia nėra kaip kalbėti, nes 1) stoka vietos ir, pagaliau, tai išvis iškristų iš šio pašnekesio ribų, o 2) jei bus sąlygos, tai bent svarbiausius duomenis ir išvadas anksčiau ar vėliau paskelbsiu spudoje.

— Koksai būtų Jūsų patarimas studentams ir apskritai

KRONIKA

● Petras Maldeikis savo pranešime Mokslinių Studijų klubui Chicagoje kalbėjo apie pasikutes Vakarų Europos valstybių mokyklų reformas. Jis pastebėjo, kad jau seniai Europos mokykloms daromi įvairūs priekaištai, būtent, kad jose auklėjimas yra negyvenimiškas ir vienašališkai intelektuališkas, kad jos neatsižvelgia į individualius mokinių linkimus bei jų gabumus, kad jos neugdo jų veiklumo ir savarankiškumo ir kad pati jų sistema savo nevie ningumu daug kam užkerta kelią į mokslą.

Siekdamos pašalinti kalbamų ir daugybę kitų mokyklinio auklėjimo trūkumų, visa eilė Vakarų Europos valstybių, jų tarpe ir keturios didžiosios — Anglija, Prancūzija, Italija ir dauguma Vokietijos kraštų, po paskutinio karo reformavo savo švėtimo sistemas. Visų kalbamų valstyb. reformos inėse didelių pakeitimų bei pergrupavimų mokyklinėje organizacijoje. Viena pagrindinių ty reformų pastangų buvo pakelti privalomą mokykloms lankymo laiką bent iki vidurinėsios mokyklos baigimo ir pačias mokyklas taip pertvarkyti, kad jos tiktų visiems. Tuotikslu buvo supraktintas mokslas tiems, kurie neina į augštesnias teorines mokyklas ir nesiruošia studijuoti.

Kalbamos reformose daug kur jaučiama Amerikos pedagogikos įtaka. Tačiau jos buvo atliktos labai atsargiai. Daug kur susiaurėjo senųjų kalbų ir kitų klasinių dalykų mokymas ir labiau įsigalėjo tikslieji mokslai. Nežiūrint dažnai pasitaikančių priekaištų, kad augštesniosios teorinės mokyklos yra labai per krautos medžiaga, atrodo, kad visur buvo labai rūpestingai vengta ty reformos atžvilgių, kurie galėtų paliesti augstą mokslą lygį.

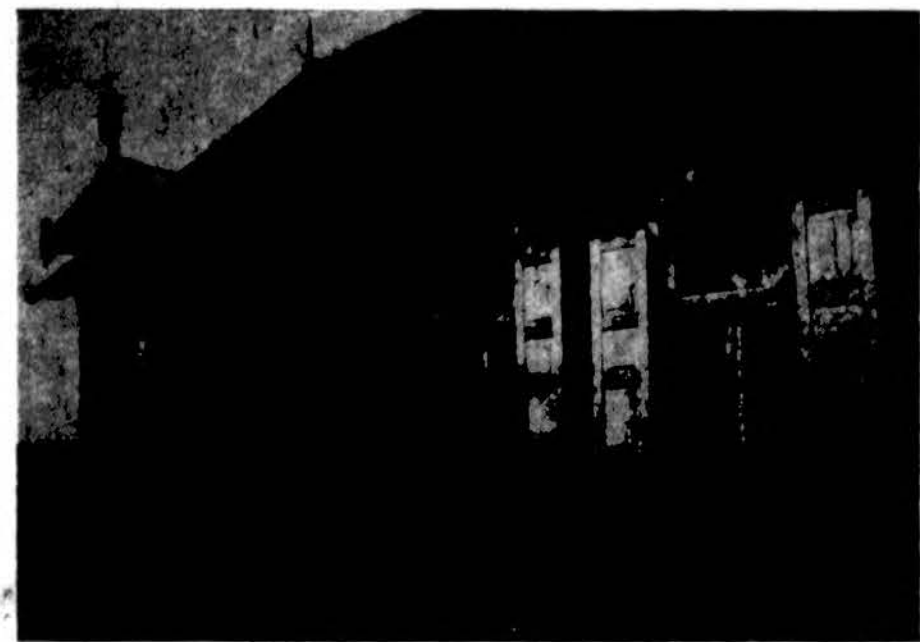
Mokslinių studijų klubas pirmė šiu metų Lietuviškų Studijų institutui paskaitų planą susidedantį iš 12 paskaitų. Pagrindinė paskaitų tema yra: Moderniųjų kultūros apraiškų vertinimas. Paskaitos bus skirtos platesniems klausytojų sluoksniams.

● Ellen Putris, Amerikos lietuvių dailininkė, išleido naujas lietuviškas kalėdines korteles, su lietuviškais parašais. Vienoje korelėje vaizduojama tautiniai drabužiais pasipuošusi lietuvių, tolimoje matosi apsnigta sodyba su lietuvišku kryžiumi; antroje — bažnytkaimio piešas; trečioje — vaikutis prie šviesaus Betliejaus su šventąja šeima; ketvirtyje — žvaigždėta me spalvingame ovale angelai lopseli supa Kūdikelį; penktoje — net devyni miniatiūriniai Kalėdoms artimesni vaizdeliai ir simboliai; šeštoje — vaisių vainikas; septintoje — kalėdiniai simboliai išpuoštaime lango dvi mažyčių galvytės; aštuntoje — Kalėdų senelis su "savo šeima". Kortelės spalvingos, vienoje daugiau lietuviškų simbolių, kitos savo piešiniais pritaikytos naudoti įvairioms tautoms. Ta mūsų lietuvių — E. Putris — parodo nemažą iniciatyvos lietuviškas korteles paruošdama ir išleisdama.

● Edv. Pušis baigė De Paul universiteto teisių skyrių, gaudamas bakalaureato laipsnį ir išlaikė advokatų sąjungos (baro) egzaminus. Mūsų jaunųjų teisininko vienas brolis yra misionierius Japonijoje.

tremties lietuviams dėl domėjimosi liuanistiniais dalykais.

— Leiskit man šio klausimo neatsakyti. Apie tai yra tiek daug rašyta ir kalbėta, kad vargiai ką nors naujo (ir ypač entuziastingo) galėsiu pasakyti.

Lietuvos ūkininko troba

no nuožūra. Nesunaudoty straipsnių re-
susitarus. Redakcija už skelbimą įrašo
damos gyvus prašymą.

LIET. GAILESTINGŲJŲ SESERŲ DR-JOS KONCERTAS-BALIUS

IVYKS 1956 M. SPALIŲ 20 D. 8 VAL. VAK. NAUJOJE WESTERN SALĖJE, 3504 SO. WESTERN AVE.

PROGRAMOJE:

Solistė Monika Kripkauskienė ir buv. Metropolitan Operos sol. Algirdas Brazis. Akompanuos muz. A. Kučiūnas. Šokiama gro. Br. Jonušo orkestras

Pelnas skiriamas lietuviams ligoniams Europoje šelpti ir vargo mokykloms paremti. Visus maloniai kviečiame atsilankyti. L. Gail. Seserų Dr-ja

Prof. Juozas Eretas

ATSIMINIMAI IR DABARTIS

Kodėl geriausi amžiaus metai paaugoti Lietuvai?

Redakcijos pastaba: Laisvoji Sveicarija davė Lietuvai vieną iš didžiausių bičiulių — profesorį dr. Juozą Eretą. Jisai savo kūrybingiausius amžiaus metus yra skyręs Lietuvos atkūrimui po I Pasaulinio karo. Tai kruopštus mokslininkas, talentingas laikraštininkas, puikus kalbėtojas ir gabus visuomenininkas. Šiame, spalio 18 d., jam srėjo 60 m. amžiaus ir tai yra gera proga jam pareikšti lietuvių dėkingumą, tuoliau, kad jisai buvo vedęs lietuvių (dabar mirusią O. Jakaitę), vaikus išauklėjo lietuviškojo dvasioje ir dabar jo dukrė Aldona garseja Europoje scenos mene.

Prof. J. Eretas yra gimęs 1896 m. spalio 18 d. Bazelyje. Bestudijuodamas Friburge suartėjo su ten buvusiais kolegomis studentais lietuviams ir padėjo redaguoti biuletenį apie Lietuvą. Drauge su kitais redagavo žurnalą Litauen; parašė knygą apie Lietuvą (vokiečių ir prancūzų kalbomis) ir vadovavo Berne įsteigiam lietuvių spaudos biurui. Atkviestas į Kauną dirbo Užsienio Reikalų ministerijos patarėju, o 1919 m. tapo direktoriumi prie tos ministerijos suorganizuoto spaudos biuro. Organizavo Eltą ir buvo jos direktoriumi.

Savanasis pirmame pulke

Lenkam paėmus Vilnių, stojo savanorių ir Lietuvos kariuomenės pirmame savanorių pulke buvo pulko vado K. Skirpos adjutantas. Buvo lietuvių delegacijų sąstato derybose užsieny (su lenkais), vėliau atsidavė kultūrinei ir visuomenei veiklai: atgavino Blaivybės dr-ja, įkūrė jos organą Sargybą, suplanavo angelaičių organizaciją ir jų laikraštį, organizavo sporto šventes, redagavo "Sportą", "Jėgą ir Grožį". Uoliai talkino pavasarininkams, būdamas jų centro pirmininku; įsteigė Pavasarininkų Vadą — žurnalą, organizavo kongresus, buvo Katalikų Veikimo centro vadovybėje, buvo vienas iš Satrijos Meno draugijos steigėjų.

1922 m. tapo Lietuvos piliečiu, kaip krikšč. demokratų atstovas buvo išrinktas į seimą, buvo tos partijos centro komiteto nariu. Organizuojant Augstuosius kursus, buvo pakviestas padėti suorganizuoti humanitarinį skyrių, kur dėstė vokiečių kalbą ir literatūrą. Įkūrus Lietuvos universitetą, jame profesoriavo iki bolševikų okupacijos. Liet. Kat. Mokslo akademijos narys.

Kūrybingas rašytojas

Bolševikams okupavus Lietuvą, 1941 m. išvyko į Sveicariją. Ten laikų laiką buvo Friburgo universiteto kancleris, redagavo ir Moterų leksikonus. Rašo straipsnius apie Lietuvą periodinėje spaudoje ir mokslo leidiniuose. Jo spaudos darbas platus. Be kitų dalykų yra parašęs knygas: Lengvosios atletikos vadovėlis, Muštukas ir kumščiasvydis, Beethoveno jaunystė, H. Seuse ir Elzbieta Stangel, H. Seuse ir jo traktatas apie tiesą, Jonas Tauleris, Meister Eckehartas, Jaunasis Goethe, J. W. Goethe, Frederikas Ozanamas, Katalikai ir mokslas, Menas kalbėti, Rėnos santykiai su Goethe; daug bendradarbiavo periodinėje spaudoje,

o jo kas antra savaitė "XX Amžiuje" puslapy užimantieji straipsniai slapyvardžiu Hispanus buvo nuostabių žurnalistikos pavyzdžiai. Yra išrinktas Lietuvių Rašytojų draugijos garbės nariu (1954).

Eretas — įdomi ir mums miela asmenybė. Jis ir dabar lietuviškais reikalais gyvena, be kitų dalykų — rašo monografiją apie prof. Šalkauskį. Buvo malonus patiekti eilę atsakymų į jam sukakties proga pasiųstą laišką; čia tuos atsakymus ir spausdiname:

— Kaip Jūs patekote į lietuvių tarpą?

— Įvyko tai 1917 m. Friburge. Ten studijuodamas gavau pakvietimą padėti lietuvių komitetams, kurie rūpinosi Lietuvos valstybės atkūrimu. Daug informacijų man tuomet teikė

Prof. Juozas Eretas
Kalba lietuviškos trispalvės fono

dabar Amerikoje besidarbujantis malonius kan. Steponaitis.

— O kas Jūs pakviėtė Lietuvon?

— Lietuviai nuolatos ragino vykti su jais į beatsistatanciją jų tėvyne, kur labai trūko specialistų. Turėjau ir pakvietimą į Veneciją, kur universitete būčiau turėjęs dėstyti germanistiką. Visą nultmė klaipėdiškis Mykolas Ašmys. Šis buvo atvykęs iš Alpių kraštą norėdamas gydytis nuo džiovos ir baigti kartu mokslą, tačiau 1918 m. besiaučias gripas paguldė jį į karstą. Prieš mirdamas paprašė mane užimti jo vietą Lietuvoje. Tiesiog prisaikdino mane. Mirė paguostas mintimi radęs pavaduotoją. Taigi 1919 m. vasarą vykau Lietuvon bandydamas vykdyti mirusio draugo testamentą. Kažin, ar aš be graudinančių mirstančio Mykolo maldavimų būčiau vykęs ir pasiūkęs karo nuteriotame, svetima krašte, kur manęs — be džiaugsmingų dienų — laukė ir

kalnas nemalonių bei nusivylimų.

— Gal Jums gaila to lietuviško nuotykių?

— Ne, man nė kiek negaila. Jeigu dar kartą turėčiau apsispręsti: vykti ar nevykti, aš nesvyruodamas vėl vyčiau, nes Lietuva man pasidarė antra tėvyne ir mano gyvenimo turiniu. Ten radau savo gyvenimo draugę, Oną Jakaitę, ten gimė man vaikai, ten trejetą jų palaidojau. Ten išgyvenau kūrybingiausius savo metus, ten radau retų talentų prietelių ir asmenybių, kurių atmintis ir dabar apšviečia mano gyvenimo kelią — Paltaroką, Reinį, Matulevičių, Būčį, Jakštą, Šalkauskį, Dovydai, Pečkaukaitę, Krupavičių, Pakštą...

— Jei galėtumėte grįžti Lietuvon, ar lygiai taip veiktumėte kaip anksčiau?

— Aš vėl stočiau į katalikų frontą, nes katalikybę laikau tobiliausia vertybe, geriausia tinkančia sukurti tiek asmeninių, tiek viešųjų gyvenimą. Aš ir vėl ečiau į jaunimą, nes nuo jo turi pradėti, kas nori tvirtą valstybę pastatyti. Man negaila nė vieno prakaito lašo, kurį liejau dėl pavasarininkų ir ateitininkų per nuolatinės savo kelionės skersai ir išilgai kraštą. Mano širdis ir dabar plaka tam jaunimui, nes niekur kitur tokių idealistinių jaunuolių nebadau. Tai buvo aukso dienos, kada Reinio, Šalkauskio, Dogelio, Leimono, Labanauskaitės ir panašios dvasios prietelių padėdamas galėjau pasidaruoti Lietuvos jaunimui.

— Ar pasidarbuotumėte vėl ir politikoje?

— Aktingoje politikoje nebėdalyvačiau, o pasilikčiau religijos, kultūros ir mokslo plotmėje. Būčiau geriau padaręs, jei aš — iš svetur atėjęs, — nepriklausomybės laikais būčiau pasiūkęs grynų kultūrininku. Bet man, laisvosios Sveicarijos sūnui, rūpėjo ir svetur prisidėti prie krikščioniškosios demokratijos įgyvendinimo. Be to mane traukė traukė kilnūs Krupavičiaus pavyzdys. Žinoma, ir šiandien neslėpčiau savo politinių pažiūrų: aš ir šiandien įsitinku krikščioniškosios demokratijos. Bet kartu ir remčiau visus, kurie ant demokratinį pagrindą nori pastatyti būsimąją valstybę. Galiausiai, kad anksčiau neradau bendros kalbos su Biržiškomis, Šlezevičiais, Kairiais, Ja nulaičiais ir kitais nuosirdžiais demokratais. Dėl to man ir gaila tu temperamentingų išsireikškimų, kuriuos prie progos siunčiau jų adresu. Vienok man ne-

Visų šventų Parapijos choras (Roselande) scenoje

gaila to kietumo, kuriuo kovojau su autoritetiniu režimu. Aš dėl savo demokratiškumo ir šandien nedvejodamas ečiau į katalikiją, kaip 1932 m. kada mane kartu su Dovydaičiu ir Leimonu uždare Marijampolėje.

— Kaip Jūsų manymu turėtų lietuviai tremtyje laikytis būsimos Lietuvos atžvilgiu?

— Emigracija nėra prakeikimas. Kiekviena tauta patiria tokias nelaimas, stumiančias dalį savo tautiečių į svetimus kraštus. Atsiminkime tik armėnus, žydus, airius, alzasiečius. Emigracija nėra malonus, tačiau dažnas reiškinys. Ką sako Dante italams, Hugo — prancūzams, Ibsenas — skandinavams, Mickevičius — lenkams (ir kartu ir mums)? Ir ar pats Kristus nebuvo emigrantas? Emi-

gracija yra uždavinys. Būkime geri piliečiai to krašto, į kurį mus nubloškė likimas ir dirbkime ten kartu ir būsimos Lietuvos atstatymui, tuomet — tikriausia — atliksime ir tą pareigą, kurią mums skiria Apvaizda. Mes ir po visus žemės kampius išblaškyti vistiek pasiliekame saugioje Dievulio globoje. Jis žino kodėl mes dabar vargstame ir Chicagoje, ir Argentinoje, ir Australijoje, ir Sveicarijoje. Dievas mus išskyrė. Dievas mus vėl suves — tada, būtent, kada mes verti to. Taigi, emigracija turi savo prasmę, ji nėra tik malūnas, sumaląs mus į dulkytes, kurias žiaurūs istorijos vėjai nesugrąžinamai išnešios į visas puses.

— Kokią vietą Jūs, profesoriau, sau skirate tremtyje?

(Naukelta 4 psl.)

Vytauto Augustino Lietuvos Vaizdų Albumas LIETUVA

yra geriausia dovana visokiomis progomis. Albumo vaizdai kalba apie Lietuvą visiems suprantama kalba todėl jis tinka visiems, kas kokis kalba bekalbėtų.

Albumas Lietuva yra gražiausia dovana Kiekvienam verta šį gražų leidinį pačiam įsigyti ir kitam dovanoti. Išleido ATEITIS. Jį galima gauti: Kaina 6 dol. ATEITIS administracijoje 916 Willoughby Ave. BROOKLYN 21, N. Y.

MARIJOS APSIREISKIMAI ŠILUVOJE

Kaina 40 centų Ją galite gauti "DRAUGĖ" 2334 So. Oakley Ave. CHICAGO 8, ILL.

MOVING
APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS
IS TOLI IR ARTI
NAUJI DIDELI TROKAI-NAUJIAUSI KRAUSTYMO ĮRANKIAI
ILGŲ METŲ PATYRIMAS - PIGUS IR SAŽINGAS PATARNAVIMAS
JUOZAS NAUJOKAITIS
2022 W. 69 St. CHICAGO 36, ILL. Tel. WAlbrook 5-9209

FRID'OS Kūdikių Fotografijos
S P E C I A L 8x10 juoda & balta — tikrai 1.00.
Pozavimas Jūsų namuose ar mūsų Studijoje.
Užsisakykite dabar savo KALĖDINES PHOTO ZUBRINĖS.
1 tužinas juod. & balt. su vokais \$1.20.
Tel. FUlton 8-1239

DABAR... PASIGAMINK... DŽIAUKIS... ZUBRINĖ ŽOLĖ Jūsų Degtinė

Nuostabi importuota žolė suteikia šaunų, egzotinį aromatą, ir padaro tokią, kaip ir senajame krašte ZUBRINĖ. Patenkinimas garantuotas, arba pinigai grąžinami. Tik už 1 dolerį pakelis, kurio užtenka kelioms bonkomis. Reikalaukite krautuvėse arba užsakykite pas importuotojus:

WORLD HERB CO., INC., Dept. N A,
459 18th Ave., Newark 3, New Jersey

AR ŽINOTE —

kad galite įsigyti:

Radija	nuo \$12.50
Televizija	nuo \$89.00
Fonografą	nuo \$17.50
Vokišką radiją	nuo \$55.00
Hi-Fi fonografą	nuo \$79.00
Dulkasurblį	nuo \$45.00
Elektr. skutimosi mašinėlę	\$14.95
Elektr. laikrodį (žadint.)	nuo \$3.95
TV anteną	nuo \$2.50
Ir daug kitų elekt. reikmenų už žemas kainas.	

Viskas garantuojama

DAINA TELEVISION
sales-service

Sav. Inž. A. SEMENAS
3321 S. Halsted — Cliffsde 4-5665

PIGIAI IR SAUGIAI PERKRAUSTAU BALDUS VIETOJE IR IS TOLIAU K. EIDUKONIS
Turū naują didelį sunkvežimį ir apdraudas
2313 W. 91st St. Chicago, Ill.
Tel. PRescott 9-2781

DEMESIO — NAMŲ SAVININKAI IR KONTRAKTORIAI
Spintos gaminamos pagal užsakymą naujiems ar senjoms namams. Taip pat atliekame bendrą medžio darbą krautuvėse, tavernų ir restoranų atremontavimui. Formica Tops atremontuojant virtuves. Mieste ar priemiestyje.
Tel. MErrimac 7-6931

PLATINKITE "DRAUGĄ"

JONAS GRADINSKAS
Tik \$140.00 už 21 colio 1957 m. TV su spintele (Console)
J. G. TELEVISION COMPANY
2512 W. 47TH ST. TEL. FRONTIER 6-1998
Spalvota TV, radijas, patefonai, vokiški aparatai

VIRŠ 15,000,000 Amerikos gyventojų žino.
kad taupyti apdraustose Taupymo ir Skolinimo Bendrovėse yra saugu ir pelninga.
Universal Savings and Loan Association užtikrina saugumą ir gražų pelną.
Saugumą užtvirtina Suvienytų Valstybių valdžios agentūra iki \$10,000.00 kiekvienam indėliui ir reikalingi rezervas, o pelną — pacyrusių ir sąžiningų vedėjų pastangos.
Galite taupyti atvykdami asmeniškai ar per laiškus. Bus greitas ir draugiškas patarnavimas.
Dėl paskolų ir visais finansiniais reikalais kreipkitės:
UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
1800 S. Halsted Street, Chicago 8, Illinois

ATVYKITE IR ĮSITIKINKITE MŪSŲ KAINOS MAŽESNĖS NEGU KITUR!
— o —
Pasirinkite medžiagas tiesiai iš ritorio ir jums nukirps kiek yra reikalinga vienai eilutei ar kelioms.
• SILKAS • VILNONĖS VIETOS IR ANGLISKOS MEDŽIAGOS, • VELVET, • MEDVILNĖ, LININĖ IR LANGAMS UŽUOLAIJŲ VISOKIŲ RŪŠIŲ MEDŽIAGA.
Darbo valandos: Kasdien nuo 8:30 val. ryto iki 6 val. vak.; Pirmadienį iki 7 val. vak.; Šeštad. nuo 8:30 val. ryto iki 5 v.v.
HENRY S. Fraerman Tel. WEbs'er 9-4187
215 WEST JACKSON AT WELLS
Patogioje vietoje, kuri lengvai pasiekama traukiniu (Elevated), gatvės kariais ir automobiliu.

TIKTAI MŪSŲ FIRMA SVEDMOJE GALI TAIP PIGIAI PASIŪSTI PAKIETUS. PALYGINKITE TIK KELETĄ SIUNTINIŲ:

Nr. 1. 20 svary tankų		\$23.00
Nr. 2. 20 " ryžių		\$17.50
Nr. 3. 20 " enkraus		\$13.00
Nr. 4.	2,000 gr. enkraus	
900 gr. degtinos kavos	2,000 " ryžių	
450 " arbatos	900 " kumpio	
500 " Kakao	500 " skalb. muilo	
1,000 " pien. šokolado	5 gab. tualet. muilo kaina \$30.50	

MES TAIP PAT SIUNČIAME JŲSŲ PARUOSTUS SIUNTINIUS UŽ PIGESNĖS KAINAS NEGU KITUR
Galite atvykti asmeniškai arba užsakymus pasiųsti paštu:
ATLANTIC GIFT SERVICE CO.
104 WEST CHICAGO AVE., CHICAGO 22, ILL.
Telef. EVerglade 4-5220

KANARĖLĖ

KOSTO OSTRAUSKO 3-jų veiksmų drama

bus pirmą kartą vaidinama

ELEVENTH STREET THEATER,

72 East 11th Street — SPALIO MĖNESIO 20-tą DIENĄ,

70 M. NUO LISZTO MIRTIES

T. B. MIKALAUSKA S, Brooklyn, N. Y.

Kas gi nežino Pranciškaus Liszto rapsodijų? Kas gi nėra girdėjęs šio garsaus Vengrijos kompozitoriaus ir pianisto?

Visa Liszto kūryba remiasi religinių pagrindų. Kada imperatorius Pranciškus Juozapas Gra no katedroje išklaušė jo parašytas mišias, pastebėjo, kad Liszto jausmų rašymas daugiau maldos negu kūrė.

Kiti žymesni jo religiniai kūriniai yra Kristus, dvi Sv. Pranciškaus legendos, Himnas popiežiui, Alileluja, Strasburgo katedros varpai, Septyni sakramentai. Mišios ir daug kitų mažesnių kompozicijų, tarp kurių Sv. Elzbieta legenda, tai muzika, — anot vieno kritiko — kuri galėtų atvesti ir šėtoną.

Liszto gyvenimas buvo avantiūristas. Europos valdovai jį mėgo. Berlyne buvo sutiktas iškilmingiausiu paradu. Petrograde, kur jo klausėsi caras Nikolajus I, pastebėjo, kad caras šnekučiuojasi su savo adjutantu, sustoję skambinėse. Užklausė: — Kodėl neskambinate? atsakė: — Kada caras kalba, ir muzika privalo tylėti. Kitaip tariant, norėjo pasakyti: "Kada skambina Liszt, pirmasis pasaulio pianistas, turi tylėti ir caras".

Nuo kūdikystės dienų mėgo maldą. Noriai skaitė šventųjų gyvenimą. Daug kartų bandė stoti į kunigų seminariją, bet

jo dvasios vadas, abatas Bardin, nepatyrė.

Jo testamentas, parašytas 1860 m. Weimare, įrodo gilią jo tikėjimą. "Rašau rugsėjo 11, Sv. Kryžiaus išauštinimo dienoje. Šios šventės vardas man primena karštą ir paslaptingą jausmą, kuris pervėrė kaip šventoji stigmata visą mano gyvenimą. Taip, nukryžiuotasis Jėzus Kristus buvo mano pašaukimas. Jį pajutau širdies gėmėje nuo 17 metų, kada su ašaromis maldavau leidimo stoti į Paryžiaus seminariją".

1865 m. balandžio 25, po trejų metų nuo sugrįžimo iš Romos, gavo mažuosius šventinimus, tapdamas abatu — vienuoliu.

Jis norėjo grįžti į save, į dvasinį gyvenimą po tų dažnų triumfų. Juk pirmą kur tik jis ėjo, ten jį sekė minia. Damos būdavo jam ranka, nešiojo prisieigusios jo atvaizdą, varžėsi dėl jo pirštinių, brangino ir jo cigaro nuorūkas, dalinosi net medžiagą tų kėdžių, ant kurių jis buvo sėdėjęs.

Mirė 1886 m. sulaukęs 75 metų amžiaus.

itin reikšmingas. Taigi, nėra tai pripuolamybė, kad ant mano rašomojo stalo dabar auga jo biografija.

— Kaip jaučiatės žengiant į septintąjį savo gyvenimo dešimtmetį?

— Netekimą Lietuvos, mirtį mylimos žmonės, atstovų nuo brangių vienminčių skaudžiai atjauciu. Bet liudysys negali virsti nuliūdymu. Kas išliks po baisios audros, tas ir turi veikti — veikti už tuos, kuriuos jau dengia žemė, veikti už tuos, kurie okupuotoje Lietuvoje gyvi palaidoti, veikti už tuos, kurie kankinami Sibire, veikti ypač ir už tuos, kurie laisvame pasaulyje yra tapę vergais pinigų, smagumų, geidulių ir iš kurių atminties vis labiau išnyksta tas kraštas, kuris jiems davė gyvybę. Veikiu tat kiek gerasf Dievulis dar leidžia.

Jaučiu dažnai audringos praktikos ir 60 savo metų našat. Bet ką tai reiškia prieš tą nelaimių ir nevilčių jūrą, kurioje skandinami tėvynėje likusieji? Gimimo diena dėlto tegali būti pasiryžimo diena.

Vestuvių nuotraukos ir augštos rūšies fotografijos mūsų specialybė

PRECIN PHOTO STUDIO

(Incorporated)

EDVARDAS ULIS, sav.

4058 Archer Avenue

Telefonas Virginia 7-2481

ŠEŠTADIENI, 8 VALANDĄ VAK.

ir kartoja SPALIO MĖN. 21 D.,

SEKMADIENI, 3 VAL. PO PIET.

Bilietai gaunami pas:

J. Karvelj, 3322 So. Halsted Str.

"Marginuose", 2511 W. 69th Str.

A. Vasiliausko krautuvėje, 1343 So. 49th Ave.

KRONIKA

• Anastazijai Tamošaitienėi paskirta speciali premija už šie nini kilimą "Telpės". Kilimas buvo išstatytas Kanados Dailės Audinių parodoje, Montrealyje, P. Q. A. Tamošaitienė pakviesta dalyvauti Alberto provincijos Dailių Audinių parodoje. Paroda įvyks Edmonton universitete. Mūsų dailininkė po trijų mėnesių darbo įpusėjo audimą kilimo: "Sv. Pranciškaus gamtoje". Kilimas yra numatytas vie nuolyno salei ar kambariui papuošti; jį užsakė tėv. J. Gailiūšis, OFM, Kennebunk Port, Maine. A. Tamošaitienė šį rudėnį audė tautinius drabužius Australijos lietuviams — olimpiadai, o dabar audžia Brazilijai. Daugiausia tautinių drabužių užsakymų gauna iš Chicago.

• Dail. R. Viesulo litografija "Nukryžiuojamas" buvo išstatyta Apžvalginėje JAV meno parodoje, Los Angeles — Pomona, Californijoje, rugsėjo mėnesyje. Parodos tikslas buvo reprezentuoti visas šio meno kryptis Amerikoje, nuo realistų iki kraštutinių modernistų. Dėl ribotos eksponatams vietos, paroda turėjo tenkintis 249 dailininkais, kiekvieno išstatant po vieną darbą.

• Justinas Alikonis, 43 m. chemikas, Amerikos Chemikų drajos suvažiavime Atlantic City, N. J., kur buvo atvykę 10,000 dalyvių, laikė paskaitą apie maisto produktų sudėtį.

NUO UZSISENĖJUSIŲ SKAUDANČIŲ ŽAIZDŲ IR ATVIKŲ ODOŠ LIGŲ

Tie, kurie kenčia nuo SENU ATVIKŲ IR SKAUDANČIŲ ŽAIZDŲ, negali ramiai sėdėti ir naktima miegoti, nes jų užsiseņėjusios žaizdos niežti ir skauda. Kad pašalinti šias nemaloniąsias ir skaudančias senų atvikų ir skaudžių žaizdų, uždekitė LEGULO Ointment. Jis gydytų ypatybės palengvins jūsų skaudėjimą ir galėsit ramiai miegoti naktį. Vartokite jį taipgi nuo skaudžių nudegimų. Jis taipgi pašalina niežėjimą ligos vadinamos PSORIASIS. Taipgi pašalina persėjimą ligos vadinamos ATHELETE'S FOOT, su stabdo džiovinimą odos ir perpylimą tarp pirštų. Yra tinkama vartoti nuo žiurkėnų, auskluosios odos dedirvinių, odos išbrėmų ir t. t. taipgi tinkama vartoti vaikams, kada pe sirodo skaudus išbrėmimas nuo vystų kių. Jis yra gera gyduolė nuo visų viršinių odos ligų. Legulo Ointment yra parduodamas po 75 ct., \$1.25, ir \$3.50. Pirktie vaistinėse Chicagoje ir apylinkėse: Milwaukee, Wisc., Gary, Ind. ir Detroit, Michigan arba rašykite ir atsiųskite Money order!

LEGULO, Department D.

5618 W. Eddy St. Chicago 24, Ill.

CHICAGO RAVIOLI CO. INC.

2380 S. Blue Island Ave.

Virginia 7-6459

For real Italian made

Ravioli & Meat sauce

CHICAGO RAVIOLI BRAND

"MAMA MADE"

Naujas lietuvių mitologijai šaltinis

A. MAZIULIS, So. Boston, Mass.

Lietuvių mitologija, kuriai tiek mažai šaltinių duomenų, šiais metais praturtėjo rūpestingai atrinktomis dr. J. Balio 248 sakmėmis, kurių tik viena kita buvo ankščiau tepsakelbta ir dabar vėl perspausdinama. Leidinyje yra 9 Perkūniui sakmės (jų gausa sutelkta iš Lietuvių Tautosakos archyvo rankraščių Tautosakos Darbų VI t., drauge su to paties J. Balio reikšminga apie Perkūną studija), 38 sakmės apie laumes, nors jų dalis mūsų tautosakininkams jau pažįstama iš jo vokiškos studijos (Die Nachbarn I, 1948), 41 sakmė apie kaukus ir aitvarus, iš dalies jau nagrinėtos 1934 Gimtajame Krašte, 98 sakmės apie raganas ir raganus, kerėtojus bei burtininkus, 5 apie slogutes, kurias iki šiol tik iš Kr. Jurkšaičio (J. Basanavičiaus persp. Vėliuose bei vėlėse) ir kt. negausiai teutikdavome, 15 apie vilkolakius, 3 liečia žmogėdras, 7 saulę, šaltį ir vėją (labai retos ir negausios mūsų pasakojimuose) ir 27 apie įžeistą ugnį.

Tai vis iš Lietuvos pasiimta medžiaga, išsaugota tremtyje ir papildyta JAV užrašytomis dalykais; tai geriausia liudija dr. J. Balio meilė savo tautos kultūrai, kai šiandien ne vien rėkšnys patriotas jau visą lietuviškumą per kelius metus išmai nę į praktiškesnius daiktus.

Lietuvių Mitologijos Sakmės, šalia J. Basanavičiaus rinkinių, lietuviui tautotyrininkui ir mūsų sen. religijos aiškintojui yra labai svarbus šaltinis, metas daug naujos šviesos priešmetimų užrašytųjų kronikinių pabrū. Tiesa, čia skelbiamosios sakmės mitologijos tyrinėtoji nėra jau taip "autentiškos", ne XIV-XVII a. duomenys, jos palietos visos eilės vėlyvesnių įtakų, pilnos visokių įmaišų, nes perduodant šimtmečiais iš lūpų į lūpas daug kas nubirėjo ir nauja pritaipo, tačiau tautotyrininko rankose jos gali prakilinti nauja kalba, ko niekad nebūtų galima pasiekti te- turint anas kronistų nuotrūpas.

Magija lietuviuose

Pratarmėje autorius užmetė ir kaikiuriuos lietuvių ir, aplamai, religijos klausimus. Pažymėjęs materialistiniai-evoliucionistinių religijos teorijų kilmės atradimus (magiją, manizmą, animizmą ir animizmą) ir jais pasiremdamas bando įžvelgti sen. lietuvių religijos sąrangą. Pagal autorių, "magija senovės lietuviuose nebuvo labai stipriai išsivysčiusi" (12 p.). Su tuo galima pilnai sutikti, jog lietuviams magija nėra buvusi būdinga, nes mūsų sutinkami piktieji burtavimai, atrodo, gana vėlyvi atneštiniai svečiai. Kaikiurių mūsų liaudyje pasklidusių piktųjų burtų formulės yra iš taip vadinamųjų "juodyjų knygų", kurias XIX a. gale atspausdino Tilžėje įvairūs pasipelnintojai, dažnai jas išsiver- te ir išaip paruošę JAV, užde- dami joms įdomius Kablo ar kt. vardus ir platinę dar atskirai ar su sapnininkais iki paskutinių metų (Naujienos, Keleivis). Tačiau šalia naujai pasklidu- sios per Kabalos magijos, vistik liaudyje buvo ir "piktos jėgos"

panaudojimo mintys, dažnai pa- siereiškiančios gana grubia lyti- mi, kartais bandomos suderin- ti ir su liaudiškai suprata krik- ščionyste (pvz. duoda mišioms, kad žmogų ištiktų nelaimė; įri- ša į varpų virvę pinigų, kad tas ar tas išprotėtų; stato kry- žių, kad aną ar tą ligos sutrauk- tų; pagaliau duodavo net žydų

Dr. Jonas Balys

kagalui, — taip vad. "juodo- sioms mišioms", — kai kunigas, sužinojęs mišių intenciją, auko- toją išbardavo).

Senolių gerbimo kultas (ma- nizmas) lietuviuose nebuvo stipriai išreikštas ir pati sen lietuvių religija kilmiškai jam nebuvo palenka (12 p.). Ta- čiau mūsų kaikiurie šaltiniai duomenys vistik senolių kulto aprašų daug iškelia. Kiek čia turėjo artima suomių giminių kaiminystė ir gal net dalinis jų ištipimas, šiandien sunku dar spręsti.

Animatizmas ir lietuvių religija Animatizmas, į kurį evoliuci- nistiniai religijos kilmės įješko- tojai paprastai atsiemiam, pagal J. Balį mūsų esąs neabejoti- nas. Ir tikrai, pirmu žvilgiu, t. animatizmo arba gamtos elemen- tų ir kūnų sudvasinimo apraiš- kų mūsų lyg esama. Be įpras- tinio metraštinių pasakymo,

P. & J. JOKUBKA
TV, DEIMANTAI IR LAIKRODIS
Pardavimas ir Taisyimas
4077 E. Archer Ave.
Chicago 32, Ill. — Tel. LA 3-8617

SOPHIE BARCUS
RADIO PROGRAMA
12 WOES stoties — Banga 1590
NUO PIRMAD. IKI PENKTAD.
8:45 iki 9:30 val. ryte
SEŠTAD. 8:30 iki 9:30 ryte
PIRMADIENIO vak. nuo 7-8
SEKAD. 8:30-9:30 v. r. 15 stoties
WOEA — 1440 kil.
Chicago 29, Ill. HEMLOCK 4-2413
7159 SO. MAPLEWOOD AVE.

Telef. REpublic 7-5605
ADOMAS VAITKEVICIUS
ANGLIŲ IR ALYVOS
PARDAVIMAS
Visų rūšių namų apšildymo
sistemos įvedimas, perdirt-
mas ir patalymas
Greitas, sąžiningas ir pigus
patarnavimas

ATLAS FUEL CO.
Atstovas
4919 So. Paulina St.
PROspect 6-7960

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Siunčiame dėvėtus ir naujus drabužius, medžiagas, vaistus ir maisto produktus. Senus ir naujus daiktus priimame ofise. Galima gauti ir paštą.
Visi siuntiniai siunčiami su jau apmokėtu muitu ir pristatymas garantuojamas. REIKALAUKITE KATALOGŲ
Kiekvienas siunčiamas paketas yra pilnai apdraustas. Svoris ribojamas iki 22 svarų paprastu paštu arba oro paštu. Pristatymo laikas oro paštu — 2-3 sav. Paprastu paštu — 2-3 mėn. Jūsų giminei Lietuvoje gaus siuntinius absoliutiškai be jo- kio primokėjimo.
FOREIGN PARCEL SERVICE — T. JEDRZEJAK & CO.
2130 W. Cermak Rd. Chicago 8, Ill. Tel. FR 6-0433
Istaiga atdara kasdien nuo 9:30 iki 5:00. Pirmadieniais ir ketvirtadieniais iki 8:30 p.m.
106 W. SEVENTH AVE., GARY, INDIANA
Istaiga atdara kasdien nuo 11:00 iki 7:00 p.m.
Nereikia tartis dėl atvykimo.

kad lietuviai garbina miškus, akmenis, kalnus ir t.t., čia bū- ty galima pasigauti net ir kal- binių "duomenų", būtent — kai kuriuos šauksmininkus negyvie- siams daiktams (!). Tačiau taip "sudvasinę" gamtą, t. y. ją ban- dydami pagal sen. mūsų religi- jos šaltinius animatistiškai su- voki, draugėn prijungus ir kai- kuriuos mūsų tautosakos duo- menis, man rodos, sen. lietuvių religijos iš animatizmo vistik neįstengsime išskirti ir jo ap- raiškų nuosekliai į animizmą pervesti.

Dusburgo ir jo amžininkų ben- driesiems pasakymams apie lie- tuvių arba prūsų ir latvių reli- giją, jų dievus ir kitokius pa- deivinius didelės reikšmės ne- galime teikti. Jie visi taip bend- rai ir lankščiai rašė, kad tinka ne tik baltams, bet ir daugeliui kt. tautų religijoms; jie lygiai tinka ne tik vadinamoms ani- matizmo apraiškoms, bet ir ap- lamai visoms nekrikščioniškom- s religijoms. Pagaliau ir anima- tizmo, jo sekos animizmo ar kt. apraiškų mūsųose pakankamai susiradus, visados dar liks at- viras klausimas, kiek pagaliau tas animatizmas su kt. evoliu- cinistinėmis prielaidomis yra re- ligijos kilmės pradmuo.

Etnologija, griežčiau tariant, religijų istorija, davė ne tik ma- gijos, manizmo, animizmo ir a- nimatizmo prielaidas, bet ir pa- kankamai tokių religijos kildini- mą sugriovė (Anthropos srovė ir kt.). Antra, lietuviai, kaip ir kt. baltai, yra indoeuropiečių at

šaka. Jų religijoje daug kas pa- veldėta iš indoeuropiečių reli- gijos įvaizdžių. Indoeuropiečių religijoje, atrodo, Vyr. Būtybės prado negalime paneigti. Tuo- met ir visoks animatizmas ir kt. jau nėra pirminės, bet antrinės apraiškos.

Perkūno kultas

Autorius teikia lietuviuose di- delės reikšmės Perkūno kultui, kuris galėjęs išreikšti "karių ir valdovų tautos nusiteikimą" (9 p.), kuris vėliau išvirtęs Žemynos gerbimu, nes buvome ramūs žemdirbiai. Su autoriumi čia ga- lime sutikti: ankstyvesnis Vyr. Būtybės ("Dangaus Tėvo") kul- tas galėjo būti nustelbtas Per- kūno, o vėliau ir Žemynos.

Šios visos prielaidos vėl ke- lia mums baltų religijos perio- dizaciją mūsų proistorėje ir istoriniuose laikais. Iki šiol daž- nai mes kalbame apie liet. sen.

religiją, neskaldydami jos at- skirais tarpaniais, tartum ko- kios poros tūkstančių metų tar- pas būtų visai trumpas buvęs ir ji visai nekeitusi. Tačiau ste- bint priešistorinių laikų baltų laidoseną (deginimas keitėsi ne deginimais papročiais, degini- mu ir t.t.).

Taip pat ir proistoriniais lai- kais nebuvome visai atskirti, tu- rėjome ryšių ir santykių su kito- mis tautomis: vienu tirpdino- me kitas tautas, tai vėl patys tirpome kitų tarpe. Visa tai tu- rėjo poveikio ir mūsų sen. reli- gijai, jos dievų kilmei ir atski- riems jų pakitimams ir suskili- mams. Todėl tektų pagrindiniai pervertinti šaltinius, peržiūrėti istorinių laikų religinę kaitą ir jos tarpinius. Vienaip reikia vertinti iki XVI a. žinias, kitaip — XVII ir XVIII a. jėzuitų ir

(Nukelta 17 pusl.)

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ IR RUSIJĄ

per didžiausią firmą Amerikos kontinente
J. KAMIENSKI - JANIQUE TRADING CO. atidarė
naują ofisą Chicagoje.

J. KAMIENSKI JANIQUE TRADING COMPANY

2551 W. 63rd St., Chicago 29, Ill. Tel. HE 4-2380
2314 W. Chicago Ave., Chicago 22, Ill., BR 8-6780

Kiekvienas siunčiamas paketas yra pilnai apdraustas. Svoris ribojamas iki 22 svarų paprastu paštu arba oro paštu. Pristatymo laikas oro paštu — 2-3 savaitės. Pa- prastu paštu — 2-3 mėnesiai.

Jūsų giminei Lietuvoje gaus siuntinius absoliutiškai be jokių primokėjimų.

Ofisas atdara kasdien nuo 12 dieną ir 8 val. vak.
Per Parcels to Russia

SHRIMP & CHICKEN
CARRY-OUT
Isteigta prieš 8 metus
Geriausias pasiūlymas.
South West miesto dalyje
Telefonuokite po 4:00 p.m.
RE 7-9117

MANKOWSKI PHARMACY

M. J. Mankowski, R. Ph.
4500 So. Wood St., FR 6-6228
Pirkite pas mus vaistus, ku- riuos siunčiate į užsienį.

KODĖL MOKĖTI DAUGIAU?

Pas **JIM FOSTER CLOTHES**

jūs pirkite GERIAUSIUS UŽ MAŽIAUSIĄ KAINĄ

Kostiumai vyrams ir moterims \$27.50 ir augščiau
Rūbai gaminami pagal užsakymą nuo \$35 iki \$65.

Mes jums sutaupysime pinigų — **FABRIKO KAINOS.**
Taip pat Sport Coats — Kelnės — Top Coats — Zip Jackets
— Suburban Coats.

JIM FOSTER CLOTHES
2250 S. Spaulding Ave., Chicago, Illinois
PAKANKAMAI VIETOS AUTOMOBILIAMS PASISTATYTI

VALANDOS: Pirmadieniais iki 8-tos valandos vakare Šeštadieniais iki 2-tros valandos popiet.
Kitom dienom iki 5-tos valandos vakaro.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS REKORDAS...

- Isteigta Chicgoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų ši bendrovė pergyveno karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes ir savo taupytojams išmokėjo kiekvieną sutau- pytą dolerį.
- Augštus dividendus išmokėjo visada be pe- stojoimo.
- Partrauksime jūsų pinigus iš kitur, jei atne- šite savo banko knygutę.
- Pinigams padėti nereikia važinėti. Juos galite pasiųsti paštu. Mes apmokėsime pašto išlaidas.

PRADEKITE TAUPYTI ŠIANDIEN!

2202 W. Cermak Rd., Chicago 8, Ill.
Phone VI 7-7747

JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres.

Chartered ir Supervised by the United States Government

Istaigos VALANDOS: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 5 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9-tos valandos ryto iki 8 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų. Trečiadieniais visi nesistadoms

Lietuvių Prekybos Namai

Prekės naujos — be brokų — žymiausių Amerikos firmų. Kainos žemiausios Chi- cagoje. — Išmokėjimai 3 metams. — Klientų s-tos neparduodamos Finansų Kompanijom.

TELEVIZIJOS 57 METŲ

Po \$140.00 parduodamos TV 17 colių, pas mus tik \$99.00
Po \$250.00 parduodamos TV 57 colių dydžio, mahagony ar ąžuolo tik \$169.00
Po \$350 parduodamos TV, RCA, Zenith, Dumont, Ad- miral, General Electric ir kitų, pas mus \$249.00
Phonografai — radio aparatai vietos ir importuoti iš Vo- kietijos nuo \$15.00—\$99.00

SILDYMO GAZO IR ALYVOS PEČIAI

2-ju kambarių gazo pečiai pas mus tik \$69.00
2-ju kambarių alyviniai pečiai geriausių firmų \$69.00
Virimui porcelano pečius pas mus tik \$89.00
Siegler, Moore gazo pečiai nuo 1—5 kambarių, už žemiau- sias kainas mieste, nuo \$90.00

VIRTUVĖMS STALAI

Po \$79.00 parduodami 5 dalių virtuvei stalai, su formica viršumi, pas mus tik \$39.00
Po \$99.00 parduodami 5 dalių virtuvų setai įvairių spalvų pas mus tik \$59.00
Po \$140.00 parduodami 7 dalių virtuvei (formica) setai pas mus be užprašymo tik \$99.00
Metalinės virtuvės spintos, tiktai \$12.00
Linoeum 9x12 įvairių spalvų tiktai \$6.50
Šaldytuvai Westinghouse, Norge, Admiral nuo \$169.00

MIEGAGŲJŲ KAMBARIŲ BALDAI

2-ju dalių miegamojo baldai parduodami po \$99.00, pas mus be užprašymo nuo tik \$79.00
3-ju dalių ąžuolo miegamieji parduodami po \$200.00, pas mus tiktai \$149.00
4-ju dalių raudono medžio, ąžuolo ar riešuto, 57 metų stilius, pas mus \$249.00
Už \$500.00 parduodami 6 dalių miegamieji Brazilijos raudonmedžio, pas mus \$375.00
Matracai visų dydžių vatiniai \$12.00
Matracai Simons ir kitų firmų tik \$29.00
Matracai ortopediniai ligoniams \$49.00

SVEČIŲ KAMBARIŲ BALDAI

Po \$150.00 parduodami penkių dalių miegamų sofa, kėdė ir tumba, dvi pagalvės, tiktai \$99.00
Po \$250.00 siūlomi 3-ju dalių puikūs svečių kambario vil- nos ar nylon baldai, pas mus tik \$200.00
Po \$400.00 trijų dalių nylon ar vilnos baldai, garantuoti 20 metų, pas mus tik \$320.00
Po \$49.00, 9x12 kilimai vilna su nylon, tik \$39.00
Po \$69.00, 9x12 siūlomi vilnoniai su nylo nu kilimai, mū- sų kaina \$55.00
Po \$150.00 siūlomi 9x12 vilnoniai kilimai, puikiausiu spal- vų Bigelow, A. Smith, Magee, vilnonius, padėklai (pads) dovanai, tik \$99.00
Po \$39.00 siūlomos su stiklais knygom spintos, pas mus \$29.00
Po \$59.00 siūlomos knygu spintos su šlifotu stumdomu stiklu, tik \$39.00
Po \$49.00 rašomieji stalai, ąžuolo ar raudono medžio — pas mus tiktai \$39.00

VALGOMŲJŲ KAMBARIŲ BALDAI

7 dalių valgomojo kambario ąžuolo baldai tik \$99.00
8 dalių puikiai riešuto, ąžuolo, ar raudono medžio bal- dai, pas mus \$250.00
9 dalių moderniausi valgomieji 16 asmenų \$400.00
Dulkių siurbiai, vaikams baldai, metalinės lovos, įvai- riausios lempos ir daug kitų prekių.
Šimtai ir tūkstančiai prekių laukia Jūsų apžiūrėjimo mūsų mo- derniai įrengtos 15,000 kvadratinų pėdų įmonėje.

IŠMOKĖJIMAI IKI 3-JŲ METŲ

SEKMADIENIAI NESKAITOME TAKSŲ

Visais prekybos reikalais Valdybos Pirmininkas
kreiptis į Įmonės Vedėją A. GINTNERIS
JUSTA LIEPONI. Sekretorius ED. RUDAITIS

FURNITURE CENTER, INC.

3222-24-26 South Halsted Street
TEL. — VICTORY 2-4226

ĮMONE ATILARYTA:

Pirm., Ketvirtad. 9—9:30
Kitom Dienom: 9—6:00
Sekmadieniais: 10—5 valandos

Akademines Prošvaistės

REDAGUOJA: V. KLEIZA, M. INGELEVICIUTE IR V. P. VYGANTAS
Redakcijos adresas: V. KLEIZA, 808 W. Nevada Street, Urbana, Illinois

No. 24

Nedelsdami spręskime

SAULIUS RIMKAITIS

Nuolat besikeičias kasdienybės vaizdas į visuomeninį pasireiškimą atneša įvairias naujas formas. Viena iš jų, su kuria dabar vis dažniau susideriama, liečia studijas baigusiu organizacijų struktūrą. Kitaip tariant, vis aktualesnis darosi alumnų klausimas. Pats gyvenimas jau reikalauja sprendimo, gi vyresnieji akademikai iki šiol labai mažai ką atliko; atsakymų dar neturima.

Sis klausimas buvo keltas ne vienu atveju. Jau prieš keletą metų Lietuvių Studentų sąjungos centro valdyba bandė užmegsti pirmuosius organizacinius alumnų žingsnius. Tačiau tuometinės pastangos mažai vaisių nešė, nes tuo metu iš viso mažai alumnų buvo. Dabar gi jau pakankamai didelis skaičius jaunuolių yra baigę studijas, išėję į gyvenimą ir sau kuria egzistencinius pagrindus. Klausimas atgijo, ir kai kuriose vietose parodė tikrai gražios iniciatyvos šiuo reikalu. Pažymėtinas Clevelando akademikų pastangos bei Chicago alumnų bandymai. Ypač uoliai tuo klausimu rūpinasi buv. Liet. Stud. S-gos centro valdybos vice-pirm. B. Juodelis, kuriam šis klausimas buvo pavestas. Bandoma praves ti susirinkimus, išvykas. Žodžiu, siekiama suburti tuos, kurie akademine sritį jau apledo.

Kyla esminis klausimas — ar alumnų organizavimas plačiojo plėtimė iš viso reikalingas? Teko girdėti vieną kitą akademišką, kuris tvirtino, kad alumnų sujungimas paliktinas atskiroms organizacijoms kaip atskaitai filisteriai bei profesinio pobūdžio organizacijoms vienietams. Esą, tokiais atvejais natūralus interesas bus artimesnis, gausis glaudesnis bendravimas ir iš viso bus galima atsiekti konkrečių rezultatų. Gi plačiai alumnus organizuojant, nebus pasiekta tokio efekto, kurio iš tokios potencialiai stiprios organizacijos būtų galima tikėtis.

Keltos mintys yra rimtos ir turi pagrindą. Tačiau vargu ar jos iš viso jau eliminuoja alumnų būrimo klausimą. Yra pakankamai rimtų uždavinių ir mums viisems bendrų siekimų, kurie alumnų organizavimą daro prasmingu.

Imkime pirmųjų motyvų

jau, deja, šabloniškai skambanti sėklama — tikresnį vieningumą mūsų jaunimo tarpe. Į atskiras organizacijas išsiskirstę jaunimas nebeturės progos susiti prie bendro organizacinio stalo. Visiems ryšku, kad mūsų karta turi bendras, kartais savitas problemas, kurių sprendimas pasiekiamas glaudžiu bendravimu. Alumnų grupė, kaip organizacinis junginys, čia kaip tik galėtų daug pasitarnauti. Tarpusavio bendravimui tinkama plotmė nebūtų nutraukta.

Eilė medžiaginių motyvų verčia taip pat pagalvoti apie alumnų organizavimą. Konkretus pavyzdys: LITUANUS žurnalas labai sunkiai verčiasi. Alumnai jam galėtų suteikti tvirtą finansinį pagrindą. Jeigu visi mokslus baigę būtų apjungti vienon organizacijai, apsidėtų tam tikru mokesčiu Litanus reikalų pagerinimui, klausimas būtų lengvai sprendžiamas. Vargu ar būtų galima tikėtis iš pvz. santariečių ar profesinės grupės finansinės paramos žurnalo leidimui. Natūralus atsakymas būtų — tai studentų sąjungos reikalas ir problema. Nenorima tuo pasakyti, kad santariečiams ir kitų organizacijų nariams Litanus darbas nerūpi; tesinori išryškinti, kad daugiau sunkumų būtų sukelti finansų žurnalui, jeigu būtų kreipiamasi per atskiras organizacijas į mokslus baigusius negu tiesiogiai per vieną organizaciją, kuri apjungtų visus mokslo laipsniais pasi-puosius.

Būtų galima vardinti eilę kitų motyvų, tačiau tai ne šio rašinio tikslas; čia norėta tik patį klausimą išskirti ir jaunimą sudominti esančia problema. Būtų gera, kad alumnai tarp savęs patį klausimą spręstų ir priimtų juos visus daugiausiai patenkinančios išvados. Ar galutinai būtų nutarta alumnus organizuoti, ar jų neįjungti į organizaciją, netiek svarbu, kiek svarbu dabar šį klausimą spręsti idant nebūtų pėveliu. Kiekvieną problemą tiksliausia spręsti jai kritiškų momentų. Gi alumnų organizavimas tokia studijų yra pasiekęs ir reikalauja atsakymo. Baigusiesiems laikas tuo susirūpinti ir atsakymą pateikti. Tad nedelsdami spręskime.

Ruoškime jaunimo kongresą!

T. REMEIKIS, Champaign, Ill.

Kai mūsų spauda yra užpildyta kultūros apibrėžimų ir tvirtinimų, jog tradicijos sudaro tautinio charakterio pagrindą; kai viena iš pagrindinių akademinių jaunimo studijų temų yra lietuviškos vertybės bei jų įsisąmoninimas; kai staigiai buvo suorganizuota Lietuvių Bendruomenė išimtinai lietuviškos kultūros palaikymui, tada galima gana drąsiai konstatuoti, kad lietuvių kultūros išlaikymas iš-civijos kartose yra pasidaręs degandžia problema.

Lietuviškoji visuomenė turi du pagrindinius tikslus: Lietuvos išlaisvinimą ir lietuviškos išlaikymą. Antrasis tikslas yra išorinės vertės, nes jis gali būti ir priemonė pirmajam uždaviniui atsiekti. Šie du pavarštiniai tikslai vienodai svarbos tikrai nebuvo vienodai puoselėjami.

Jeigu paimsime kiekvienam tikslui spaudoje skirtą dėmesį kaip matą tikslų svarbos įvertinimui, tai pamatysime, jog nuo 1949 m. iki dabar dėmesys Lietuvos išlaisvinimui mažėjo, o lietuviškos išlaikymui didėjo. Šio dėmesio kulinacija galima laikyti neseniai įvykusį Kultūros kongresą ir Dainų šventę bei sekantįsiais metais numatomą tautinių šokių festivalį. Tas nereiškia Lietuvos laisvinimo bylos apleidimą, bet tik rodo tam tikrą aplinkos ir istorijos momentų išryškėjimą mūsų visuomenės gyvenime. Čia norisi tik sugestijuoti, kad nuo 1949 m. 1956 m. lietuvių visuomenės galvose na yra gerokai pasikeitusi.

Deje, šis straipsnis negali diskutuoti jų pasikeitimų reikšmės ir priežasčių. Be to, autoriaus nuomone, tokios diskusijos

lietuvių visuomenei būtų skaudžios ir sunkiai pakeliamos. Pasi-tenkus tik prielaida, kad lietuviškos išlaikymas yra aktualus ir naudingas klausimas, o jo išsprendimas turi gyvybinę reikšmę lietuviškajai visuomenei, eikime prie konkretaus pasiūlymo tautinei sąmonei išlaikyti.

Kiekviena visuomenė, kiekviena grupė kartą nuo karto įvairiomis progomis išreiškia ir patvirtina savo vertybes, įsitikinimus. Tautinės ir religinės šventės, kongresai, demonstracijos tarnauja šiam tikslui. Kiekvienas aktyvus tokių manifestacijų dalyvis sustiprėja savo įsitikinimuose ir troškimuose. Vasario 16 d., Tautos šventė, kultūros kongresai ir pan. yra progos, per kurias mes dar kartą pareiškiame ištikimybę savo kraštui ir savai kultūrai bei atnaujinaime pasiryžimą toliau kovoti dėl savo krašto laisvės ir tautinės egzistencijos. Be tokių visuomeninių manifestacijų mes greitai prarastume entuziazmą kovoti už savo vertybes. Todėl norisi išskirti mintį suruošti dar vieną kultūrinę šventę.

Visai neseniai praėjo Kultūros kongresas. Reikia pripažinti, kad jis buvo sėkmingas, sukėlė visuomenėje susidomėjimą. Kultūrinė veikla lyg tai pasidarė gyvesnė ir sėkmingesnė. Lietuvių visuomenės dėmesys buvo atkreiptas į svarbesnias šiuo die-nų problemas. Tad, jei Kultūros kongresas buvo sėkmingas, kodėl gi nepabandyti suruošti Jaunimo kongresą. Jei visai lietuvių visuomenei reikia adatos dūrio (Kultūros kongreso pavidale), kad neužmirštų savo parei-jų, tai energingam jaunimui, kuris ypatingai yra jautrus svetimoms aplinkos įtakai, reikia kū-didesnio aktyvumo, kad neužmirštų savo lietuviškos esmės ir tikslų.

Kokie būtų kongreso tikslai? Pirmia, tokia šventė, kaip buvo jau minėta, sustiprintų jaunimo pasiryžimą kovoti už Lietuvos laisvę ir už savo tautinio charakterio išlaikymą. Antra, įvairių pažiūrų jaunimas, susitikęs toje pačioje salėje, pamatytų, jog skirtumai tarp jų yra maži, o tikslai tie patys. Tuo būtų padėtas pagrindas vieninges-niam veikimui.

Jaunimo šventė neturėtų būti menkesnio pobūdžio kaip Kultūros kongresas. Turi būti su-turta pakilimo ir iškilmingumo dvasia. Tik tokie parengimai, kol L. Sabaliūno žodžiais Kultūros kongreso metu, jaunimui sudarys įspūdį ir duos garbės jausmą būti lietuviams. Tai yra, beabejo, svarbus aspektas. Čia kaip tik be lietuvių visuomenės pagalbos nieko nebus galima pa-daryti. Reikėtų teikti jaunimui stipri finansinė ir moralinė pa-rama. Juk, pagaliau, visuomenės pareiza yra rūpintis jaunimu, o nepalikti jo aplinkos valiai.

Kongresui yra keletas laiko ir vietos galimybių. Čia sumi-nėsime tik dvi. Sekančiais me-tais Chicagoje įvyksta tautinių šokių festivalis. Jaunimo kong-resas galėtų būti sujungtas su šokių švente. Tai praktiška, nes juk daugumas šokėjų yra jau-nimai ir būtų geresnė proga su-važuoti į šokių šventę.

Antra galimybė yra vasaros stovykla. Kai kurie akademikų sluogsniai kelia mintį suruošti studentų vasaros stovyklą. Šią mintį galėtume praplėsti, įtrau-kiant visą lietuvišką jaunimą (su Lietuvos Vyčiais). Stovyk-la galėtų įvykti sekancią vasarą. Darbo dienos savaitgalį kurnors

DU NAUJI FILOSOFAI

Daugelis mokosi, kad pasi-semtų žinių, ir tai yra žingei-dumas.

Kiti ieško mokslų vien tik garbės, ir tai yra išdidumas. Dar kiti mokslu siekia gar-bingų ir augstų vietų, ir tai yra ambicija.

Yra ir tokių, kurie mokosi, kad būtų protingesni, ir tai yra išmintingumas.

Bet yra dalis žmonių, kurie mokosi, kad galėtų nešti švie-są kitiems, ir tai yra artimo meilė.

— Šv. Bernardas

Tarp tų, kurie šį pavasarį ga-vo mokslo laipsnius, yra du lie-tuviai jėzuitai studentai: Ged-minas Kijauskas ir Kęstutis Tri-makas. Tai du kuklūs ir darb-štingi akademikai, kurie ne tik sa-vo mokslą, bet ir visą gyveni-mą, yra pašventę, kad galėtų nešti šviesą kitiems. Jų rimtos ir intensyvios studijos atnešė garbės ne tik jiems patiems, bet ir lietuvių studento vardui. Su augščiausiais pasižymėjimais jie šį pavasarį baigė Weston kolegiją, Bostone, Mass. Ši jė-zuitų kolegija prima tik gerai atrinktus jaunuolius ir stato augstus akademikus reikalavi-mus. Sėkmingai apgynę savo te-zes, abu gavo filosofijos magist-ro laipsnius. Be magistro laips-nio jiems dar buvo suteiktas ir filosofijos licenciat laipsnis, kurį gauna tik labiausiai kom-petetingi studentai. Tas suteikia teisę betkurioje seminarijoje ar katalikiškame universitete užim

ti filosofijos profesoriaus kėdę. Jų paskyrimo sėkme, taip kaip ir akademinė srityje, pa-vyzdina į šviesą lietuvių pasi-aukojimą — asmenybės kilnu-mo pavyzdys. Pasirinkdami pa-šaulimą, kuris pareikalausja pen-kiolikos metų ilgų studijų, jie gerai suprato, jog tik augstai apsišvietus jų ateities darbas, kaip būsimųjų jėzuitų kunigų, bus labiau prasmingas, nes mok-sle tikrasis tiesos ir šviesos ke-lias galutinai veda į absoliučią gyvenimo šviesą ir Tiesą.

Ged. Kijauskas pradėjo savo studijas Woodstock College, Wernersville, Pa. Persikėlęs į Weston College, be savo pagrindi-nių filosofijos studijų dar spe-cializavosi ir Amerikos istorijoje. Kęst. Trimakas keturis me-tus studijavęs humanitarinius mokslus Millford kolegijoje, Milford, Ohio, vėliau Weston ko-legijoje dar gilinosi ir į biolog-i-jos mokslus.

Abu akademikai šiais metais yra pakviesti mokytojauti Bos-tono Kolegijos. Augstesn. mo-kykloje, kur dėstys anglų bei kla-sines kalbas. Tikrai džiugus fak-tas, kad du tremtiniai yra pa-kviesti amerikiečiams dėstyti anglų kalbą.

Džiaugiamės abiejų kolegų at-siekimais ir linkime dabar sėk-mės mokytojame, o grįžus tęsti tolimesnių studijų, būti ir to-liau tremtinio lietuvių akademi-ko pavyzdžiu.

G. S.

Studentiška ar vežikiška?

Apie bonkas, kortas ir kauliukus

P. NATAS

Initium Semestri YMCA pa-talpose susirinko apie 13 studen-čių ir daugiau kaip 20 studen-tų. Grojo patefonas, 26 šokio, buvo programėlė, fukų krikš-tas, buvo kavos ir pyragėlių. Svaigalų tose patalpose negali-ma gerti. Bet jų buvo. Užkam-pius ir išvietėje atsirado „bu-fetėliai“. Žinoma, gėrė ne visi, o — „vyrai“. Iš vaisių jau grįže. Pasaulio matę, Moką amerikoniškas dainas lietuvišku stilium užrėkt. Aišku, panoro ir vienas kitas jauniklis vyru tapti: Pora baltom akim šlitinėjo. Kitas ry-gos atminimą už stalo paliko. Pirmininkui išvalyti. Už ano ge-rą širdį ir atjautimą studentiš-ko reikalo...

Nieko baisaus, neišsigaskit-mamos ir tėčiai; jūs anais ge-rais laikais ne taip nuo koto nu-varydavote korporacijų mecenat-ai! O ir dabar ar ne dažni po-būviai, pobūviukai, išleistuvės, sutiktuvės, vestuvės, „šaueriai“, penkmečiai, dešimtneciai ir pen-kiolika su puse mečiai? Asmeni-ški ir visuomeniški... Ir visur su-alum, su šnapu. Mūsų kultūri-nis veikimas, mūsų koncertai, vakarai, gegužinės negali be svaigalų apsieiti.

Todėl tylėkite „tradicijų“ pa-laikytojai, mirksta anų gerų die-talpos susirinko apie 13 studen-čių ir daugiau kaip 20 studen-tų. Grojo patefonas, 26 šokio, buvo programėlė, fukų krikš-tas, buvo kavos ir pyragėlių. Svaigalų tose patalpose negali-ma gerti. Bet jų buvo. Užkam-pius ir išvietėje atsirado „bu-fetėliai“. Žinoma, gėrė ne visi, o — „vyrai“. Iš vaisių jau grįže. Pasaulio matę, Moką amerikoniškas dainas lietuvišku stilium užrėkt. Aišku, panoro ir vienas kitas jauniklis vyru tapti: Pora baltom akim šlitinėjo. Kitas ry-gos atminimą už stalo paliko. Pirmininkui išvalyti. Už ano ge-rą širdį ir atjautimą studentiš-ko reikalo...

visiems miestams prieinamoje vietoje. Darbo dienos savait-galis turėtų būti pagrindinis sto-vyklos laikas, nes dalis jaunimo negali stovykloje pasilikti visą laiką. Stovykla turi pliusų, ka-dangi joje galimas artimesnis susisijimas tarp įvairių pa-žiūrų jaunimo, tarp naujųjų ir senųjų ateivių. Tačiau stovykla, galbūt, nesudarytų tokio įspū-džio kaip kongresas.

laikytojai, mirksta anų gerų die-talpos susirinko apie 13 studen-čių ir daugiau kaip 20 studen-tų. Grojo patefonas, 26 šokio, buvo programėlė, fukų krikš-tas, buvo kavos ir pyragėlių. Svaigalų tose patalpose negali-ma gerti. Bet jų buvo. Užkam-pius ir išvietėje atsirado „bu-fetėliai“. Žinoma, gėrė ne visi, o — „vyrai“. Iš vaisių jau grįže. Pasaulio matę, Moką amerikoniškas dainas lietuvišku stilium užrėkt. Aišku, panoro ir vienas kitas jauniklis vyru tapti: Pora baltom akim šlitinėjo. Kitas ry-gos atminimą už stalo paliko. Pirmininkui išvalyti. Už ano ge-rą širdį ir atjautimą studentiš-ko reikalo...

Daromės girtuokliaujanti tau-ta. Gal ir iš kitų — iš lenkų ir rusų tą ydą pasisavinę. Kad gir-tavimas yra tautos kapas daug įrodinėt netenka. Dėl to gal švie-sūs protai kaip vėsk. M. Valan-čius, Vydušas, Vl. Putvis taip smarkiai kovoję prieš girtavi-umą. Perdaug gerėm nepriklausomybės laikais, dar daugiau o-kupacijų metais. Ir šioj srity „monopolio“ neturi nei viena grupė, nei viena partija. Visi turi užtenkamai „raudonnių“. Tiek patbėgėlių stovyklose, tiek išėivijoj mūsų žmonės perdaž-nai ir besaikiškai geria. Tas pats ir Lietuvoje, kad net bol-ševikai sutinka su vėskupo Pal-taroko atsišaukimu į tikinčiuo-sius. O atsišaukimas — raš-tas, tai Valančiaus idėjos tąsa.

Nesakytai, kad daug mūsų studentų yra girtuokliai. Nesakytai, kad ir „monopolio“ turi santariečiai ar skautai, ar ateitininkai. Taip jų nedaug, tačiau iš visų 3-jų grupių pasitaiko, nors dauguma stiklėjo garbin-tojų dažnai nebūti nei laiko, nei proto, nei jėgų kokiame ar vi-suomeniniam darbiui. Tačiau ir tas nedidelis būrelis temdo mū-sų studentiškojo gyvenimo švie-seles. Ar pasilinksiminuose, ar stovyklų metu vis atsiranda ke-letas tvarkos laužytojų, triukš-madarių, ne tik savo elgesiu, bet dažnai ir žodžiu niekinančių pozityviųjų veiklą ir darbuotę.

Beveik tų visų latrelių kita „dorybė“ yra kortos. Iš pinigų. O kiek liko nustoja! Kai knygai paskaityti, žurnalui, laik-raščiui nėra nei laiko, nei pin-gių. Minėtame „Initium semest-ri“ dar vienas kultūros žiburėlis sžibėjo — kauliukais mesdami pinigą „uždirbo“.

Kas liūdniausia, kad tokie „in-teligentiškumo“ požymiai kai ku-rių „neutralitytų“ visai toleruo-jami. Taip esą studentiška. Man gi atrodo, kad tai vežikiš-ka (atleiskite dorieji vežikai!) Nesu visiškai abstinencijos ša-lininkas. Viena kita alaas bon-ka, vyno stiklas, pora stiklelių

TOUMPAI IŠ VISUR

SĄJUNGOS VEIKLOJE. Metinis suvažiavimas yra numa-tomas Chicagoje lapkričio mėn. 23-24 d.d.... Centro valdyba pa-siryžo išleisti metraštį. Redakciją sudaro I. Čepėnaitė, T. Remei-kis ir J. Soliūnas... Urbanos-Chicagos skyriai buvo suruošę ben-drą Initium Semestri. Panašaus pobūdžio pobūvį surengė ir Wa-terburio skyrius... L. Sabaliūnas kalbėjo Bostono studentų susi-rinkime... Urbanos skyriaus valdybą sudaro R. Firantaitė (pirm.), D. Oželytė, V. Užgiris, M. Brenciūtė ir V. Kleiza. Re-vizijos komisiją išrinkti V. Germanas, R. Dirvianskis ir A. Mar-chertas... Liet. Stud. sąj. skelbtas literatūros konkursas baigia-si šiandien. Tikimės, kad akademikai parodė atitinkamą dėmesį šiam įvykiui... Putnamo skyriui vadovauja R. Tonkūnaitė (pirm.) ir R. Durickaitė... Detroito skyriaus Initium Semestri buvo išleistas humoro laikraštis Giltinė, redaguojamas P. Za-rankos, sudainuota kupletai ir krikštyti fuchsai... Los Angeles skyrius Initium Semestri suruošė drauge su latviais ir estais. Gražus bendradarbiavimo gestas... Bostoniečiai padarė iškylą į rudėjančią gamtą... Chicagos skyrius išsiskyrė naują valdybą: Dirkis K., Kregždys, J. Gelaziūtė, Sakalys ir V. vidugiris.

SKAUTŲ AKADEMIKŲ PASAULYJE. Korp! Vyties cen-tro valdybą sudaro R. Viskanta (pirm.), K. Ječius, J. Grina, L. Maskaliūnas ir R. Tallat-Kelpša... Putnamo skaičių draugo-vės valdybą įeina R. Tonkūnaitė (pirm.) ir A. Kalvaitytė... Skautų vadų suvažiavime New York'e dalyvavo visa eilė skautų akademikų... Urbanos korp! Vyties valdybą išrinkti V. Germa-nas (pirm.), A. Avizienis ir A. Stepaits. Ten pat skautėms aka-demikėms vadovaus G. Stepaitytė (pirm.) ir N. Jasėnaitė... Clevelando korp! Vyties valdybą sudaro S. Matusėvičius ir V. Mulolis.

SANTAROS BARUOSE. Trečiosios Santaros metinės kny-gos redakciją sudaro V. Adamkavičius, J. Smulkštys ir R. Žu-kaitė... Chicagos skyrius išrinko naują valdybą, kurią sudaro R. Betkauskaitė, J. Lintakas, L. Narbutis, D. Sakalauskaitė ir R. Vaičiūnas... Clevelando, Chicagos ir Detroito vadovaujantieji san-tariečiai buvo susirinkę Clevelande informaciniam pasitarimui, kuriame dalyvavo ir Santaros pirmininkas R. Mieželis.

ATEITININKŲ KRYŽKELESE. Urbanos draugovės valdy-bon išrinkti S. Radvila (pirm.), V. Čerškutė ir S. Jameikis... Chicagos valdybą sudaro J. Štupis (pirm.), A. Liulevičius, A. Stakytė, A. Katelytė ir P. Katilius. Draugovės veiklą revizuos V. Soliūnas, F. Palubinskas ir R. Pemkutė... Korp! Kęstutis su-ruošė savo gyvavimo 30 m. jubilėjinę šventę Chicagoje... Putna-mo draugovei vadovaus D. Giedraitytė (pirm.), L. Tumosaitė ir T. Ivaškaitė... K. Skrupskelis, A. Dzikas, E. Povilauskaitė, G. Barauskaitė ir Gaubytė šiais metais išrinkti New York'o valdy-bon... Spaudos ir Informacijos skyriaus vedėju bei Gaudėmus pirmininku yra D. Staniškis. Jam padės D. Prikockytė ir V. Kasperavičiūtė... Bostono valdybą sudaro A. Vasaitytė (pirm.), S. Leimonas, D. Kuodytė ir E. Marijočiūtė.

STUDENTISKOS SEIMOS. K. Keblys vedė V. Bogutaitę... N. Jablonskytė ištėkėjo už J. Kauno... B. Žemaitis ir V. Zu-kutė sukūrė šeimą... E. Jankus ir D. Racevičiūtė priėmė Moterystės sakramentą... H. Virkau ištėkėjo už V. Vepštą... R. Viskanta vedė B. Barbšytę... V. Bauža ir M. Švobaitė sukūrė šeimą... G. Vildžius sumainė žiedus su I. Bajalyte. Visiems jaunavedžiams linkime gražios šeimyninės laimės.

Zvilgsnis PRABEGOMIS. Laisvosios Europos kolegija davė 10 stipendijų lietuviams studentams Europoje... G. Bulaitis baigė mokytojų seminariją Londone... V. Donela, vykdamas iš Australijos į Europą tęsti studijų, buvo sustojęs JAV... Ann-hurst kolegijai, Putnam, Conn., Dainavos klubo valdybą sudaro D. Giedraitytė (pirm.), R. Tonkūnaitė, A. Kalvaitytė ir T. Ivaš-kaitė. Klubo patarėju yra kun. V. Cukuras, kuris dėsto toje pat kolegijoje lietuvių kalbą... A. Pagalytė, studijavusi Chicagos Meno institute, išvyko Italijon tęsti meno studijų... De Paul univ. lietuvių klubo valdybą išrinkti V. Soliūnas (pirm.), A. Miškinytė ir J. Elvikytė. Tenka pažymėti, jog A. Miškinytė yra vietinė lietuvaite. Gražus senųjų ir naujųjų ateivių jaunimo bendra-darbiavimo reiškinys... B. Jameikienė gavo stipendiją siekti ma-gistro laipsnį mene... Dirvos studentų skyriaus redakcijon įėjo G. Musteikytė... R. Zukaitis ir V. Virkau darbai buvo išstatyti Chicago Meno instituto metinėje parodoje... Įvykusiame ALERK federacijos jubilėjiname kongrese Bostone dalyvavo gražus būrys akademinio jaunimo... Profesorių draugijos iniciatyva yra sudarytos sąlygos įsteigti lituanistikos katedrą prie Loyolos univ. Chicagoje. Universitetas stato dvi sąlygas: lektorius turi būti profesorius arba turėti daktaro laipsnį ir turi susidaryti bent 30 klausytojų. Neabejojame, jog šia pulkia proga pasinau-dos chigaciečiai akademikai ir reikiamą klausytojų skaičių su-darys. Juk turime apie 150 lietuvių studentų visoje Chicagoje... N. Umbrazaitė priklauso Annhurst kolegijos laikraščio redak-ci-jai. Ta pati kolegė yra kolegijos garbės sąrašė ir pernai gavo pagyrimą už nepaprastą pasižymėjimą matematikoje. Toje pat kolegijoje studijuojanti T. Ivaškaitė yra savo klasės išdininkė ir kolegijos garbės sąrašo narė.

(ne viską kartu!) nesuterš siveikatos, neužtemdykim savo žmogaus paveiklo, tačiau mes turime kovoti su perdažu ir be-saikiu gėrimu, turime saugoti savo jauniausius kolegas (ku-riems ir valstybės įstatymai ne-leidžia gerti) nuo pratinimosi prie svaigalų. Turime pradėti blaivinimo akciją nuo savęs, kad paskui blaiviu protu galėtume diti dorybę nešti ir skiepyti tau-tai.

Graži buvo jaunimo peticija Washingtone mūsų tautos geno-cido klausimu. Rašykime peticiją patys sau ir vėl taip vienin-gai: visi santariečiai ir skautai ir ateitininkai! Nežudykime pa-tys savęs alkoholiu, negriaukim ži-ku.